

Румян Русинов

Ромите – глад, сеч и линч: 1997 г. бе рекордна по насилия сред онеправданата общност

Вече 8 години проблемите на ромската общност в България си остават в сферата на политическата пропаганда. Всяко правителство се заиграва с тях. Два кабинета стигнаха до абсурда да съставят програми за подобряване статуса на ромите дни преди оттеглянето си от власт.

По същество проблемите на ромите са проблеми на неспазване на техните човешки права. Миналата година като такива се изтъкваха бедността, безработицата, неграмотността, престъпността – все сериозни социални проблеми, изискващи ангажимент от страна на властите.

Но ангажимент няма и през тази година продължи отпадането на ромски деца от образователната система. Правителството така и не разформирова т. нар. ромски училища, които генерират полуграмотност и социална изолация.

Гладните бунтове миналия февруари на ромите от Пазарджик бяха посрещнати с наказателна полицейска акция за „възстановяване на обществения ред“. При зачестилите кражби на полето, извършени от роми, кметствата прецениха, че е по-добре да плащат за охрана, вместо същите пари да се използват за социално подпомагане на ромите.

Глобално проблемите на общността бяха преценени от властта като демографски проблеми. За това говори структурата, създадена към правителството – Национален съвет по социално и демографско развитие. Той трябва да решава проблемите на малцинствата. Липсваше обаче дискусия за соци-

Ромите – глад, сеч и линч

1997 г. бе рекордна по насилия срещу онеправданата общност

РУМЯН РУСИНОВ

ално и демографско развитие. Той трябва да решава

алната густанция и дискриминационните нагласи към ромите. Нямаме и конкретни правителствени действия, които да гарантират спазването на човешките им права.

И тази година:

- ромите отсъстват от публичното пространство – от различните нива на управление и от медиите;

- продължава трудовата им дискриминация, нежеланието на работодателите, частни и държавни, да наемат роми.

Дискриминационните нагласи обаче се трансформират в етническа нетърпимост. От 1992 г. проект „Права на човека“ разследва и се опитва да направи достояние такива случаи. Расистското убийство на Негка Атанасова от петима младежи в Сливен през юли бе описано широко в печата. Той заклеими убийството и подчерта, че единственият мотив на младежите е бил ромският произход на жената. След 4 месеца убиецът получи присъда.

Много подобни инциденти обаче не привлякоха вниманието и при тях още не се е стигнало до съд. Така е със Славчо Цончев – безпричинно зверски убит от служители на плевенската полиция. Така е с Ангел Зъбчиков, убит в разградската полиция. Така е и с Ангел Иванов от

ти с н
тракт
гавра
писке
мите
на вла
мълча
със
Из
бити
зъм
лик
кусия
ковата
на на
цинств
- Бл
ковата
съпр
гове;
- П
ни и

шуменското село Ивански, безпричинно пребит от скинари.

1997-а бе година на линчове над роми. Такива имаше в търновското Средно село, ямболското Негдялско, пловдивското Дълго поле и гр. Роми, извършвали кражби на полето, бяха връзвани за стълбове, бити с пръчки и влачени с трактори.

Обикновено гаврата завършваше с подписка за изселване на ромите от селото. Реакцията на властите се движеше от мълчаливото съгласие до съучастие.

Имаше, разбира се, и събития, вдъхващи оптимизъм.

- президентът на републиката откри широка дискусия в обществото по Рамковата конвенция за защита на националните малцинства;

- България подписа рамковата конвенция въпреки съпротивата на някои кръгове;

- Президентството покани на среща правозащитни организации за обсъждане проблемите на правата на човека;

- Парламентът организира среща с пратеници на Съвета на Европа, за да се запознаят със състоянието на човешките права у нас. На нея обаче не бяха поканени правозащитници. Това бе поредно доказателство, че нашите управници все още гледат „да сметат боклука пред килима“. Какво печели България от подобни гребни хитрости?

Освен това проект „Права на човека“ и други правозащитни организации са обвинявани, че като изнасят проблемите извън България, снижават престижа на страната. Но подобрява ли се престижът от скриването на тези проблеми. Всяко зло, дори да спи под камък, рано или късно излиза.